

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosa ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Qvartvs Decretalivm Libri continentur

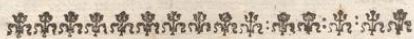
Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Cognatione Spirituali. Tit. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95279)

etiam si non possint pretium recuperare, vide Sot. lib. de iustitia. q. 2. art. 2. concl. 2. Petr. de Aragona tract. de dominio. Mich. Salon. cod. tract. q. 5. art. 1. post conclus. 4. Sayr. in clauis Regia. lib. 9. c. 6. n. 2. 4. cum seqq. Molin. de iustit. tract. 2. disp. 35. & seq. Rebel. de oblig. iustit. p. 2. lib. 18. q. 23. sect. 5. n. 30. cum seqq.

De Cognatione Spirituali.

TIT. XI.

UPER hanc rubr. scripserunt Zabarel. Ioan. Andr. Anchar. Butr. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Cuiac. Durand. in breuiario aureo iuris Canon. & in speculo iuris sub hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in continuat. tit. Decret. Ioan. de Londris in breuiar. sanctorum Canon. Petr. de Rauenna in compend. iuris Canon. Mart. Melnart. in epitome Decret. Dan. Venat. in analysi method. iuris Pontif. Gostred. & Host. in summa huius tit. Alex. Cassan. & Anastas. Germon. in paratilis ad quinque libros Decret. Balth. Carthag. in exposit. titul. iuris Canon. Zypæ. in analytica postremi iuris Eccles. enarrat. fol. 355. nonissimè Ioan. Honor. lib. 4. sum. in Decret. omnes sub hoc tit.

De materia huius tit. vide Sot. in 4. dist. 42. q. 1. Alphons. à Veracruce in speculo coning. p. 1. art. 55. cum seqq. Nauar. in man. c. 22. ex n. 36. Rebuff. in praxi tit. de dispens. in gradibus prohib. ex n. 28. Vivaldian. candel. aureo. tit. de cognat. spirit. ex n. 148. Morz. de contract. tit. de Matrim. s. pro declaratione, ex n. 19. refert plures Cened. ad Decretum collect. 18. n. 3. quibus adde Ludou. Bejam respons. casuum conscient. p. 1. casu 16. Ft. Emman. in sum. tom. 1. c. 226. Iodoc. Cocc. in thesauro Catholico. tom. 2. lib. 5. art. 13. Petr. de Ledesma. in sum. tract. de Baptismo. c. 13. & tract. de Matrim. c. 16. Gallec. in speciali tract. de cognatione spirituali, Henric. in sum. lib. 12. c. 11. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1224. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 54. cum seq. Gutier. cod. tract. c. 100. Bonac. cod. tract. q. 3. punct. 5. §. 2. Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 14. Rebel. de oblig. iust. p. 2. lib. 3. q. 6. Agid. de Sacram. & cens. tom. 2. disp. 32. n. 22. cum seqq. Valer. Regin. in praxi fori penit. lib. 3. n. 148. cum seq. Ferdin. in examine Theologiae moralis. p. 3. c. 28. §. 9. & 10. Vgolin. de offic. Episc. c. 15. §. 6. a n. 8. & c. 8. & c. 25. §. 1. Molfes. in sum. Theologiae moral. tract. 4. c. 10. ex n. 120. Filliuc. tom. 1. tract. 10. n. 187. cum seqq. plura tetigi in meo tract. de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 30. n. 32. cum multis seqq.

SUMMARIUM.

- 1 Compateritas impedit solum filios, quorum ratione fuit contracta, matrimonium inire, nisi consuetudo alicuius Ecclesie obuiet, cui standum est.
- 2 Confraternitas, paternitas, & compateritas indirecta sublata est per Conc. Trid.
- 3 Cognatio spiritualis inter ipsosmet paternos non contrahitur.
- 4 Vir, & Vxor suscipientes alienum puerum in Baptismo, vel Confirmatione non peccant.
- 5 Consuetudo circa validitatem Matrimonij an valeat ostenditur.

CAP. Vtrum. I. Alex. III.

Filij duorum compatrum, per quorum neutrum dolum nentum est ad compateritatem, licet contrahant, nisi consuetudo repugnet, separantur autem si per eorum alterum vel vtrumque compateritas est contracta. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anch. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Cuiac. Cujac. Vin. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 62. Alagona in compend. iur. Canon. pag. 581. tenet siue Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 9. c. 3. & est post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 32. c. 1.

Extitit olim grauis dubitatio vtrum omnes fratres baptizati confratres essent omnium filiorum eorum, qui susceperant, compatrum, conmatrumque nonnulli omnium, alij eorum, qui prius suscepti essent, alij eorum qui postea, ac iuxta hanc opinionem diuersitatem intelligendi sunt text. in cap. super quibus, & in c. post scriptum 30. q. 3. quos legitime ad concordiam reducit text. in presenti, quatenus dicit primum canonem text. scilicet in d. c. post susceptam, esse contractum per illud posterius in d. c. super quibus, per quod statuitur ut sine ante, siue post compateritatem geniti sint, simul possint coniungi, excepta illa persona dumtaxat, per quam peruenit effectus ad compateritatem. Sed tandem Conc. Trid. magno Ecclesie bono celebratum sess. 24. de reform. Matrim. c. 7. fustulit confraternitatem omnem item & paternitatem, ac compateritatem indirectam, sequentibus verbis: *Vnus tantum siue vir, siue mulier iuxta sacrorum Canonum instituta, vel ad sumum totum, & una baptizatum de Baptismo suscipiant inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, ac matrem, iuxta uiter baptizatum, ac baptizantem, baptizatumque patrem, & matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur.* Vnde et prædicto Conc. Trid. decreto iam colligitur cognationem spiritalem a viro contractam non transmitti ad uxorem, nec e contra, vt resoluunt Tolet. in summa lib. 7. c. 4. n. 5. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 226. n. 1. Matien. in rubr. tit. 1. gloss. 1. n. 168. lib. 5. noua recap. Petr. de Ledesma de Matrim. q. 56. art. 3. vers. conclusio fit, & in summa p. 1. tract. de sacram. Matrim. c. 17. concl. 6. dub. 3. Hentiq. in sum. lib. 12. c. 11. §. 2. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 54. n. 11. Agid. de Sacram. & cens. tom. 2. disp. put. 32. n. 14. vers. inter famina, Valer. Regin. in praxi fori penit. lib. 3. n. 159. Armendar. in addit. ad recap. legu. Nauar. lib. 14. tit. 15. l. 1. de Matrim. in declar. n. 4.

Secundò colligitur huiusmodi cognationem inter ipsosmet paternos non contrahi, vt statuit Pius V. in Bulla, quæ incipit. *Cum illius vicem*, venient Fr. Emman. & Soar. citatis locis, Sanch. d. lib. 7. disp. 54. n. 12. Bonac. de Matrim. q. 3. puncto 5. §. 2. n. 6. Regin. d. lib. 3. n. 170. Armendar. n. 84. Et ita virum, & uxorem maxime peccare suscipientes alienum puerum in Baptismo, vel Confirmatione, resoluunt Nau. in man. c. 12. n. 19. Armendar. d. n. 84. Sanch. d. lib. 7. disp. 57. n. 5. Bonac. d. s. 2. n. 5.

Nisi consuetudo Ecclesie, & c. Notatur ad hoc, quid valet consuetudo circa validitatem Matrimonij, vt per Palat. in reper. c. per vestras, de donat. inter virum & uxorem. notab. 3. §. 3. num. 15. vers. nec videtur. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 4. num. 11. vbi resoluit consuetudinem legitime prescriptam, ac rationi consonam, qualis petitur in c. fin. de consuet. ad legem statuentem, & statutam derogandam, vires habere in addendum impedimentum dicentis, ac subinde Matrimonium aduersus eam consuetudinem inintum esse nullum, idque sola consuetudine posse abique ican. dato, & adminiculo alterius intis; additque idem Sanch. text. in presenti quatenus exprimit, vt talis sit

De Cognatione Spirituali, Tit. XI. 539

fit consuetudo, quæ scandalum generet, non censeri restrictionem consuetudinis contra reg. generaliter traditam in cap. fin. sed potius esse declarationem conditionum consuetudinis, quæ petuntur d. cap. fin. nempe ut sit ratione consentanea, & legitime præscripta; si enim eas conditiones habeat, eius violatio suapte natura scandalum generabit; atque ita sensus est, quod non sit consuetudo contra rationem, nec denuo introducenda, sed talis ac tam diuturna, ut eius violatio iure optimo scandali oritur ansam præbeat, quicquid aliter intelligat Basil. Pont. de impediment. Matrimon. cap. 1. §. 2.

In gloss. Nisi consuetudo. Notatur ad hoc, quod nulla consuetudo, etiam si scandalum oriatur, vires habet ad dissolvendum Matrimonium semel legitime initum cum sit vinculum iuris naturalis, & divini, ut per Sylvest. verbo Matrimonium 2. q. 5. Brunel. de sponsal. concl. 2. c. n. 8. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 4. n. 2.

SVM MARIVM.

1. Computernitas scienter, vel ignoranter superveniens inter coniuges coniugium non dissolvit.
2. Doctores quando in aliquo articulo sunt varij, sequenda est opinio æquior, & rationalior.
3. Baptizans scienter coniux extra necessitatem, aut tenens in Baptismo, vel Confirmatione communem filium, aut alterius coniugis, tenetur debitum reddere, prius tamen potestate illud exigendi.
4. Cognationem spirituales non contrahit leuans per errorem filium Petri, existimans se filium Pauli leuare.
5. Ignorantia facti quando in hoc excuset, ostenditur.
6. Delictum eorum, qui casu, aut imprudentia, siue etiam facti ignorantia quicquam admisserunt, leuius punitur.
7. Ignorantia vincibilis, & culpabilis non excusat.

CAP. Si vir. II.

Conjuges contrahentes computernitatem in proprio filio, siue ex ignorantia, siue ex malitia, non sunt separandi, nec debitum negare debent. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canis. Cujac. Viuian. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 62. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 1. c. 2. refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 1. c. 1. & est post Conc. Lateran. sub Alex. III. p. 3. c. 21.

Humanitas, &c.] Notatur ad hoc, quod ubi Doctores in aliquo articulo sunt varij, sequenda est opinio humaniorum, id est, rationalior, & æquior, ut per Corlet. in sing. opinio.

Quia ex ignorantia, &c.] Notatur ad hoc, quod coniux extra necessitatem scienter baptizans, aut tenens tanquam patrinus in Baptismo, vel Confirmatione communem filium, aut alterius coniugis, tenetur debitum reddere, prius tamen potestate illud exigendi: ita gloss. verbo non fraudentur, in cap. nasse 30. q. 1. & in presenti Host. n. 3. Henric. etiam n. 3. Butr. n. 6. Ioan. Andr. n. 5. Alex. de Neno n. 8. Panorm. n. 5. Nauar. in man. c. 2. n. 40. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 243. n. 10. Jacob. de Grassi. in decis. aureis, p. 3. lib. 1. c. 5. n. 31. Vinald. in candel. aureo, p. 1. tit. de Matrim. n. 149. Matienf. in rubr. tit. 1. gloss. 1. n. 143. lib. 5. noua recap. Henric. lib. 3. de Confirm. c. 3. in fin. & lib. 1. c. de

Matrim. c. 1. §. n. 11. Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. q. 137. latè Sanch. de Matrim. lib. 9. disp. 26. num. 7. vbi n. 8. resoluit coniugem non solum ex certa scientia, sed etiam ex malitia, atque in Matrimonij fraudem baptizantem, aut tenentem communem filium, aut alterius coniugis, teneri reddere, non tamen posse petere instar illius, qui scienter fecit, & n. 10. dicit quod quamvis huiusmodi coniux debitum petere nequeat, non potest tamen excludi domo, & è cura alterius coniugis.

Notatur etiam ad hoc, quod per errorem leuans filium Petri existimans se filium Pauli leuare, non contrahit cognationem spirituales, ut per Abb. hic n. 4. & Alex. de Neno num. 6. qui ex hoc text. colligunt requiri scientiam, & animum ad contrahendam cognationem, sequitur Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 58. n. 7. vbi n. 8. rogat an sit credendum iuramento patrini testantis se non habuisse animum tenendi instar veri patrini.

Ex ignorantia.] Notatur ad hoc, quod ignorantia facti, qualiscumque sit, & quantumcunque crassa, modò non sit adeò crassa ut sit ingens temeritas ignorare, vel non sit affectata, excludat coniugem, qui affinitatem, aut cognationem spirituales cum suo coniuge contraxit ne debiti petitione priuatur, ita Sanch. d. lib. 9. disp. 32. n. 47.

Excusare videtur.] Notatur ad hoc, quod delictum eorum, qui casu, aut imprudentia, siue etiam facti ignorantia, non de industria, aut dolose quicquam admisserunt, aut non puniuntur, aut leuius puniri debent, ut per Tirac. de panis temper. causa 13. num. 1. cum seq.

In gloss. Si ex ignorantia, ibi, probabili, aliis non excusatur à peccato. Ergo vincibilis & culpabilis ignorantia non excusat, ut docent Petr. de Ledesma de Matrim. q. 56. art. 1. dub. 4. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 43. n. 10. Henric. lib. 3. de Confirm. c. 3. in fin. Sanch. d. lib. 9. disp. 32. n. 44.

SVM MARIVM.

1. Filij compatrum, ratione quorum non fuit contracta computernitas, possunt coniungi, nisi consuetudo Metropolitana Ecclesie, vel vicinorum esset contraria ut faceret Matrimonium nullum.
2. Consuetudo an efficax sit ad reddendos quospiam habiles ad Matrimonium, qui iure Canonico inhabiles erant.
3. Papa potest inhabilitare personas Matrimonium contrahentes.
4. Vicini loci attenduntur consuetudo.
5. Contractus simpliciter factus censetur celebratus secundum consuetudinem loci.

CAP. Super eo. III.

Filij duorum compatrum per quorum neutrum defunctum est ad computernitatem, licet inuicem contrahunt Matrimonium, nisi consuetudo Metropolitana Ecclesie, vel vicinorum impediatur, & dirimat talia Matrimonia, quia seruanda est. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canis. Cujac. Viuian. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 64. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 1. c. 3.

Probare

2 Probare videtur text. in *præfenti*, consuetudinem efficacem esse ad reddendos quospiam habiles ad Matrimonium, qui iure Canonico inhabiles erant, quæ quidem decisio aduersari videtur alteri in cap. quod super, in fin. vers. ne autem, infra de consang. & affin. pro quorum iurium conciliatione maxime laborat Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 4. à princ. & contra eum nouè conciliat Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 1. §. 2. qui in illis iuribus conciliandis aliquatenus immorantur, & ideo vide apud eos.

3 Notatur communiter hic text. ad hoc, quod Papa potest inhabilitare personas ipsas Matrimonium contrahentes, quia illud nimium accedit humano contrahenti, ut per Conar. de sponsal. p. 2. c. 6. §. 10. n. 17. ad fin. Matien. in rubr. tit. 1. gloss. 1. n. 38. lib. 5. noua recop. D. Barbof. p. 2. rubr. ff. solut. Matrim. n. 84.

4 In gloss. Circumadiacentium, ibi, & ita vicinorum locorum non est contemnenda consuetudo. Notatur ad hoc, quod loci vicini attenditur consuetudo, ut per Sylu. conf. 60. n. 10. Boer. decis. 26. §. 3. n. 9. Menoch. consil. 3. 1. 2. n. 13. & conf. 390. n. 2. 2. & conf. 395. n. 9. & 10. Malcard. de probat. concl. 1. 41. §. 1. 2. Gam. Lustr. dec. 16. n. 6. & decis. 1. 44. n. 10. Valac. conf. 5. n. 48. & conf. 70. num. 5. Cald. Pereira de potest. elig. c. 1. 2. ad fin. Bernard. Grenæ ad pract. Cam. Imper. lib. 1. concl. 36. n. 15. Camil. Borrel. in sum. omnium decis. tit. 1. 4. n. 11. Et contractus simpliciter celebratus censetur factus secundum consuetudinem loci, Brunor. à Sole in locis communibus, verbo consuetudo 7. & quod consuetudo patriæ sit sequenda, vide Molin. de primog. lib. 2. c. 1. n. 1. Cald. Pereira de renouat. emphyt. q. 1. §. 4. n. 47.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater Baptizati non potest accipere uxorem leuantis ab eodem leuante cognitam.
- 2 Cognatio spiritualis contracta à viro non transfunditur ad uxorem, nec è contra, secundum Motum proprium Pij V.
- 3 Matrimonium consummatum solum significat eam coniunctionem per quam Christus factus est una caro cum Ecclesia per incarnationis mysterium.

C A P. Martinus. IV. Clem. II.

1 Compaternitas efficax ad Matrimonium dirimendum contrahitur inter patrem baptizati, & uxorem leuantis prius ab eo cognitam. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Collect. Innoc. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canil. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 65. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 2. Decret. lib. 4. tit. 6. cap. 1.

2 Verum non obstante huius text. dispositione sanctæ mem. Pius V. in quodam suo motu proprio, incip. Cum illius vicem, edito de anno 1566, declarant cognationem spirituales ab illo contractum eo quod aliquem baptizauerit, aut tenuerit in Baptismo, vel Confirmatione ad uxorem, & è contra non transfunditur cum Trident. Concil. sess. 24. de reformat. Matrimon. cap. 2. decidat cognationem non contrahi ab aliis personis præter ibi numeratas, inter quas non continetur vxor patris, vel baptizantis, ita Nanar. in man. cap. 2. 2. num. 39. Tolet. instruct. Sacerd. lib. 7. cap. 4. num. 5. Petr. de Ledesm. de Matrim. quest. 56. art. 3. vers. conclusio sit. Henric. in sum. lib. 1. 2. c. 1. n. 2. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Baptismus, §. 6.

Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 54. num. 11. & alij citati per me de officio, & potestate Episcopi, p. 2. alleg. 30. num. 56.

Efficaciter per coniunctionem una caro, Id est, per carnalem copulam, ut gloss. exponit, quare solum Matrimonium consummatum significat eam coniunctionem per quam Christus factus est caro cum Ecclesia per incarnationis mysterium, docet Sanch. de Matrim. lib. 2. disp. 1. §. 1.

In gloss. Cum quo, ibi, si verò compaternitas, &c. Vide Ceual. commun. contra commun. q. 271.

S V M M A R I V M.

- 1 Compaternitas per catechismum contracta impedit Matrimonium contrahendum, sed contrarium non dirimit.
- 2 Catechizans cum catechizato contrahit cognationem spirituales impediens quidem, sed non dirimens Matrimonium, & n. 4.
- 3 Catechismi impedimentum est omnino sublatum concilio Trident.

C A P. Contracto. V.

Compaternitas contracta per catechismum, seu per pabulum sacrae salutis, vix impedit contrahendum, non dirimit contractum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alexand. de Neno, Canil. Cujac. Viuian. in rationali lib. 4. iuris Pontif. pag. 66. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 6. cap. 2.

Collige ex text. tenentem puerum in Catechismo contrahere cognationem spirituales impediens quidem, sed non dirimens Matrimonium, ita Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 10. cum segg. Gutier. eod. tract. c. 84. n. 2. cum segg. Bonac. eod. tract. q. 3. p. 1. 4. num. 6.

Difficultas est, vtrum hoc Catechismi impedimentum sit omnino sublatum per Concil. Trid. sess. 24. de reformat. Matrim. c. 2. in fin. vers. omnium inter alias personas, in qua vna sententia tenet adhuc manere, quam tuerent Nauar. in man. c. 22. num. 72. Vgolin. de Matrim. c. 20. & alij plures, quos refert Sanch. d. disp. 10. n. 11. quibus adde Ludou. Bejam. respons. cas. conscient. p. 2. casu 16. vers. dubitatur. Verior tamen sententia est, huiusmodi impedimentum catechismi esse per dictum Tridentini decretum omnino sublatum, eamque meritis sustinent Petr. de Ledesma de Matrim. q. 56. art. 3. vers. in huius expositionem, & in sum. p. 1. c. 13. de Baptismo, dub. 2. post 5. casus. Henric. in sum. lib. 2. de Baptismo, c. 15. n. 4. & c. 18. n. 2. in fin. & lib. 1. 2. de Matrim. c. 2. n. 1. plures, quos refert & sequitur Sanch. d. disp. 10. n. 12. quibus adde Valer. Reginald. in praxi fori pænit. lib. 1. n. 19. Rebol. de oblig. instit. p. 2. lib. 3. q. 18. n. 20. cum segg. Agid. de Sacram. & conf. tom. 2. disp. 30. dub. 3. n. 24. Gutier. de Matrim. c. 84. n. 6.

In gloss. Vix contrahendo, ibi, & ideo dico quod catechismus impedit, & dirimit. Hanc gloss. reprobat Beja. d. cas. 16. vers. falsa est, dum habet illum, qui per totum catechismum tenet puellam invalidum contrahere Matrimonium, si eam postea ducat, eo quod ex huiusmodi catechismo oriri videatur cognatio spiritualis impediens, & dirimens, sicut ex Baptismo, & Confirmatione.

matione argumento *c. si qui ex una* 39. q. 4. & c. in *catechismo*, de consecrat. distinction. 5. quibus iuribus illa tria æquiparantur. Dicit igitur Beja hanc glossæ opinionem falsam, quia sicut consanguinitas non nisi ex generatione carnali oritur, ita nec spiritualis filiatio, seu spiritualis cognatio causatur, nisi per generationem spiritalem, & hæc cum non fiat alio modo, quam per Sacramentum Baptismi scilicet, per quem homo in vtero Ecclesiæ concipitur, quasi ab ipsa fovendus, vel Confirmationis, per quam homo quasi extra vterum exponitur fide roboratus, vt publice Christi fidem tueatur, Catechismus autem nequaquam est Sacramentum, ideo per hunc cognatio spiritualis strictè, & propriè non contrahitur, quæ Matrimonium dirimat; nec obstat quod in *d. catechismo*, & in *d. cap. si quis*, æquiparantur illa tria Catechismus, Baptismus, & Confirmatio: nam, vt ex verbis satis apparet, non fit ibi æquiparatio vniuoca, quasi quod eiuſdem rationis, & efficaciæ sit impedimentum ortum ex catechismo, vt est illud, quod oritur ex Baptismo, & Confirmatione, vt per se patet.

S V M M A R I V M.

- 1 Cognatio spiritualis valida ad dirimendum Matrimonium iam contractum contrahitur inter patrem baptizati, & leuantem seu tenentem baptizatum, & n. 2.

CAP. Veniens. VI.

Innoc. III.

- 1 Impedimentum impediens, & dirimens contractum Matrimonium nascitur inter patrem baptizati & leuantem, seu tenentem baptizatum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 67. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 1. c. 1.
- 2 Innouatur per Concil. Trident. sess. 24. de reformat. Matrimon. cap. 2. vide Farinac. in praxi crimin. part. 5. quest. 149. num. 51. & alios relatos per me de officio, & potestate Episcopi, part. 2. allegat. 30. num. 53. cum seqq.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij duorum compatrum, per quorum alterum deuentum est ad compaternitatem, si Matrimonium contrahant, illud non tenet, & qui hoc sciunt, tempore contractus reuelare tenentur.
- 2 Denuntiationes hodie quomodo fieri debeant, & qui teneantur denuntiare, ostenditur.

CAP. Tua nos. VII.

- 1 Filij duorum compatrum per quorum neutrum deuentum est ad compaternitatem, si Matrimonium contrahant, separari debent, quia non tenet, & scientes impedimentum, tempore contractus illud denuntiare tenentur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Viu. in ration. lib. 4. iuris Barboſ. Collect. Tom. 11.

Pontif. pag. 67. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 584. remissive Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Anton. Augult. collect. 3. Decret. lib. 4. tit. 8. c. 2.

Debent Ecclesiæ illud nuntiare. Hodie per nouum Decretum Concil. Trid. sess. 24. de reformat. Matrimon. c. 1. denuntiationes fieri debent eorum, qui Matrimonio iungi volunt, vt si quis sciat inter eos aliquod impedimentum esse, illud in medium proferat: ita, qui nonit aliquod impedimentum inter volentes contrahere, etiam si occultum sit, & illud probare minimè possit, sub peccato mort. illud tenetur nuntiare, Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 13. num. 2. Egid. de sacram. tom. 2. disp. 27. dub. 7. num. 61. Valer. Reginald. in praxi fori pontif. lib. 3. num. 228. Gutier. de Matrim. c. 59. Bonac. eod. tract. q. 2. punct. 6. num. 20. nisi cognouerit sub secreto, vel sit adeo occultum vt ipse solus nenerit, præcipue si nascitur ex infamia, aut peccato, Bonac. d. puncto 6. n. 2. Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 26. §. 4. vers. denique.

S V M M A R I V M.

- 1 Impedimentum impediens, & dirimens nascitur inter baptizatum, & filium baptizantis.
- 2 Baptizans in necessitate, an contrahat cognationem spiritalem, ostenditur.
- 3 Cognationem spiritalem an contrahat tenens puerum in Baptismo non solemniter celebrato, ostenditur.
- 4 Vicarius Episcopi de causa Matrimonialis cognoscere potest.

CAP. Ex literis. VIII. & fin.

Gregor. IX.

Cognatio spiritualis impediens, & dirimens Matrimonium oritur inter baptizatum, & filium baptizantis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Anchar. Butr. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Canif. Cujac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 70. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 585. remissive Casal. in annor. & Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Qui Sacerdos exitus, &c. Ex his verbis colligunt aliqui laicum in necessitate baptizantem non contrahere cognationem spiritalem, quasi illa non contrahatur nisi ex Baptismo solemniter à sacerdote ministrato; sed dicendum prorsus est baptizantem etiam laicum in extremo necessitatis periculo contrahere cognationem spiritalem perfectam subsequens Matrimonium dirimentem cum baptizato, eiusque parentibus: ita Couarr. de sponsalib. p. 2. c. 6. §. 4. n. 4. Gregor. l. 1. verbo Clerigo, tit. 7. p. 4. Galet. in tract. huius tit. c. 11. num. 5. Vitale. in candel. aur. p. 1. tit. de Baptismo, num. 42. & tit. de Matrim. num. 155. & 157. Petrus de Ledelma de Matrim. q. 59. art. 1. dub. 2. Henric. in summa lib. 12. c. 11. n. 1. Matienſ. in rubr. tit. 1. gloss. 1. n. 170. lib. 5. nonz recap. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 2. §. 6. num. 2. concl. 2. & num. 11. concl. 5. Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 24. §. 4. vers. secundo, Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 62. num. 10. vbi n. 12. responder in hoc text. narrari factum, nec vim efficit ad contrahendam cognationem spiritalem in sacerdotio ministri baptizantis.

Questio est dubia, vtrum tenens puerum in Baptismo non solemniter ministrato contrahat cognationem spiritalem; Vna sententia, quæ probabilis est; tenet

Z z hoc

hoc casu illam contrahi, quia in eo casu verum con-
fert Baptismum, ex quo confurgit cognatio spiritalis,
que contractum dirimit Matrimonium. ita Vivald.
d. tit. de Matrim. num. 154. Agid. de Sacram. & cens.
rom. 2. disp. 32. num. 39. concl. 5. ubi declarat si id faciat
ut manus susceptoris obeat, secus si faceret ut puer
commodius posset baptizari, Gutier. de Matrim.
c. 100. n. 7. Nauar. in man. c. 22. n. 40. sed probabilius
est illam in hoc casu non contrahi à susceptore, propt
docent Soar. 3. part. q. 67. art. 8. dub. ult. Fr. Emman. d.
c. 22. n. 2. concl. 2. Sanch. d. disp. 62. n. 13. & alij quos
refert, & sequitur Bonac. de Matrim. q. 3. punct. 5. §. 2.
num. 11.

4 Sed cum idem officialis. Ergo Episcopi Vicarius de
causa Matrimoniali cognoscere potest, ut per Cou. d.
spons. p. 2. c. 8. §. 1. n. 1. Gomez. super Bullam Cruciatam,
c. 4. q. 4. n. 28. Jacob. de Sbroz. de Vicario Episc. lib. 1.
q. 4. in fin. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 29. num. 28.
& alios plures, quos refero de officio, & potestate
Episcoporum, & ante ad sess. 24. de reform. Matrim. c. 2.
num. 6.

De Cognatione Legali.

TIT. XII.

SUMMARIUM.

- 1 Doctores referuntur super hanc rubr. scribentes.
- 2 Cognationis legalis materiam qui Doctores tractent
referuntur.
- 3 Cognatio legalis est necessitudo personarum per ado-
ptionem contracta.
- 4 Cognatio legalis lege humana dirimitur.
- 5 Cognatio legalis ad quem gradum extendatur, & qua
sint eius species, ostenduntur.

UPER hanc rubr. scripserunt Zabarel.
Ioan. Andr. Anchar. Butr. Panorm. Præ-
pol. Alex. de Neuo, Durand. in breuiario
aureo iuris Canon. & in speculo iuris, sub
hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in conti-
nuat. tit. Decretal. Ioan. de Londris in breuiario san-
ctorum Canon. Petr. de Rauenna in compend. iuris Canon.
Mart. Mesnart. in epitome Decret. Dan. Venat. in analysi
methodica iuris Pontificij, à pag. 547. Goffred. & Host.
in summ. huius tit. Alex. Cassan. & Anastas. Germon. in
paratilis ad quinque libros Decret. Barthol. Carthag. in
exposit. tit. iuris Canon. omnes sub hoc tit.

- 2 De materia huius tit. vide Couar. de sponsalib. p. 2.
c. 6. §. 5. Vivald. in candelabro tit. de cognat. legali. n. 175.
cum seqq. Emman. Sà in summ. verbo Matrimonium, ubi
de imped. dirim. n. 9. Gregor. l. 7. per text. ibi tit. 7. part. 4.
Henric. in summ. lib. 1. c. 12. Sot. in 4. distinct. 32. q. 2.
Alphonf. à Veracruce in speculo coniug. part. 1. art. 59.
& 60. Nauar. in man. c. 22. ex n. 44. Mozz. de contractib.
tit. de Matrim. §. pro declaratione huius, ex n. 23. Petr. de
Ledesma de Matrim. q. 57. art. ... Cened. ad Decretum
collect. 38. n. 5. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 63. Gutier.
eod. tract. c. 102. Bonac. eod. tract. q. 3. puncto 5. §. 3. Valer.
Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 31. n. 158. cum seqq.
Basil. Pont. de impedim. Matrim. c. 25. Agid. de Sacram.
& cens. tom. 2. disp. 31. dub. 3. à n. 42.

- 3 Cognatio legalis, quæ nihil aliud est, quàm ne-
cessitudo personarum per adoptionem contracta, lege
4 humana dirimit, quia inter eos qui per adoptionem

cognati efficiuntur, lex non patitur nuptias consiliteri,
c. intelligere, c. per adoptionem 30. q. 3. l. si qua 1. l. ad-
prium 14. ff. de ritu nupt. l. si stipuler 35. in fin. princ. ff.
de verb. obligat. explicant ordinarij in cap. vnic. hoc tit.
S. Thom. in 4. dist. 42. q. 4. art. 1. Bonavent. ibid. art. 1.
q. 2. Scot. quest. vnic. vers. iuxta quod, Durand. quest. 11.
Richard. art. 2. q. 2. Sot. q. 2. art. 1. idem S. Thom. addit.
ad 3. p. q. 57. art. 2. Nauar. in man. c. 22. num. 54. Syluest. in
summ. verbo Matrimonium 8. q. 15. Viguer. infra. c. 16.
§. 7. vers. 9. imped. 9. Couar. de sponsal. p. 2. c. 6. §. 5. & alij
suprà citati n. 2.

Continet autem huiusmodi legalis cognatio tres
partes. Prima est linea recta ascendenti, & descen-
denti, quæ inter parentes, & adoptivos filios,
auos, & nepotes usque ad quartum gradum Matrimo-
nium prohibet, d. l. adoptivus, l. quando, ff. de ritu nupt.
§. 1. vers. hæc adeo, §. inter eos, vers. sed si qua, Inst. de
nupt. Secunda species linea transversæ inter natu-
rales, & adoptivos filios eiusdem parentis veteris, ex d.
cap. vnic. & hæc primum gradum non excedit colla-
teralem. Tertia species per Matrimonium affinitatis ad
uxores adoptivorum, parentum, & filiorum extendi-
tur, ut præcitata iura probant, neque refert virum
per abrogationem per quam aliquis in iuris recepto
principis in filium, aut nepotem accipitur, & in po-
testatem adoptantis transit, l. 2. ff. de adopt. §. adopti-
us, Inst. eod. an verò ex adoptione propria cognatio hæc
proveniat per quam is, qui in alterius est potestate
ab extraneo in locum filij, vel nepotis subrogatur,
& hodie ex lege Iustiniani non transit in potestatem
adoptantis, nisi proavus, vel avus sit qui adoptat, l.
qui adoptivus, C. de adoption. §. sed nostra, Inst. eod.
omnes enim liberorum, fratrumve locum obtinent,
& de omnibus indistinctè præcitata iura agunt, ut
que ideo ab omnibus impedimentum dirimens con-
trahitur, ut bene docet gloss. in d. cap. vnic. inst. hoc
tit. quam communiter receptam testantur Abb. Præpol.
ibid. num. 6. & 7. S. Thom. & frequentius Theologi
ubi supra, Couar. Nauar. & noviores præcitati, quan-
vis ergo Innocent. ibi, & eum sequuntur Sylvest. ubi
suprà. contendant ex adoptione per quam quis non
transit in potestatem adoptantis non contrahi hoc
impedimentum, ita ut dirimatur, quasi in his propriè
adoptivus cesset, & prohibitionis ratio, per quam in-
distinctè leges distinguantur. Sed audiendi non sunt,
cum quia generales leges sine manifesta ratione dis-
tinguere non oportet, tum etiam quia in adoptivis
ratio legis non cessat, illa enim, quam assert. D. Thom.
& Theologi ubi supra. quia scilicet in eadem domo
habitant adoptivi, & ideo oportuit prohibitionem
nuptiarum eos à turpitudine deterere, non est sola
huius impedimenti ratio, sed honestas, quæ non pa-
tetur eo Matrimonio iungi, qui parentum filiorumve
loco censentur, aut fratrum, & nihilominus con-
siderant patriam potestatem, cum ea finita adhuc inter
ascendentes, & descendentes impedimentum ma-
neat, ut præcitata iura probant, & solum inter fra-
tres cessat finita adoptione, & hæc honestatis ratio
in omnibus adoptivis viget. Nec etiam refert quod
non reperitur expressa lex Canonica, quæ inter
ascendentes, & descendentes nuptias prohibeat, sed
tantum inter fratres, ut constat ex d. cap. ita diligere,
& ex d. cap. vnic. sufficit enim virtualis approbatio,
& usus Ecclesiæ, quæ dum inter fratres adoptivos
Matrimonium irritat iuxta leges Civiles. Censetur
proculdubio eandem prohibitionem in aliis casibus
recipere, in quibus longè maior ratio reperitur, quin-
imo cum leges Civiles ante legem Evangelicam hu-
iusmodi nuptias prohibuerit, quo tempore leges se-
culares poterant impedimenta Matrimonij obicere,
quæ